

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. S. (1) nie podlega od dnia 1 września 2012 roku ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, jako pracownik u płatnika składek ORIENT P. A. K.. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że powziął wątpliwość, co do faktycznego zatrudnienia M. S. (1) w charakterze pracownika i wszczął postępowanie wyjaśniające. Ustalono, że płatnik składek w dniu 1 września 2012 roku zawarł z M. S. (1) pisemną umowę o pracę na czas określony od dnia 1 września 2012 roku do dnia 31 sierpnia 2013 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku specjalista marketingu kluczowych klientów z wynagrodzeniem w wysokości 2.100,00 zł brutto. Umowa o pracę została podpisana przez A. K., która w tym okresie przebywała na zwolnieniu lekarskim. W firmie brak jest jakichkolwiek dokumentów podpisanych przez M. S. (2), a po jej przejściu na zwolnienie lekarskie nie została zatrudniona nowa osoba. Jej obowiązki wykonuje pełnomocnik firmy – J. K. (mąż A. K.). Ponadto wskazano, że do kontroli przedłożono zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku „specjalista marketingu kluczowych klientów” wystawione dopiero w dniu 18 września 2012 roku. Zdaniem organu rentowego zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym dokumenty i złożone przez pełnomocnika płatnika składek wyjaśnienia przemawiają za przyjęciem, że działania polegające na zgłoszeniu M. S. (1) do ubezpieczeń społecznych podjęto nie w związku z faktycznym świadczeniem pracy za ustanowionym wynagrodzeniem, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja - k. 37-38 akt ZUS/

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą w dniu 6 lutego 2013 roku ubezpieczona M. S. (1) złożyła od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania podniosła, iż pomimo wykształcenia w zakresie kosmetyki, wykonywała dotychczas różne zawody, pracowała bowiem w hurtowni elektroinstalacyjnej na stanowisku pracownika biurowego, jako kurier w firmie przewozowej. Ponadto jest współnikiem spółki cywilnej zajmującej się handlem samochodowym oraz od maja 2012 roku prowadzi działalność gospodarczą w formie sklepu zoologicznego, w którym zdobyła doświadczenie w kontaktach z klientami i nabyła umiejętności w zakresie prezentacji towaru. Wobec tych okoliczności w ocenie odwołującej nie można czynić jej zarzutu, że nie posiada odpowiednich kwalifikacji. Wnioskodawczyni wskazała, że otrzymała konkretny zakres obowiązków, a jej praca polegała na telefonicznym promowaniu firmy oraz pozyskiwaniu nowych klientów, do czego była przyuczana na bieżąco. Podniosła również, że zamierza kontynuować zatrudnienie na podstawie kwestionowanej umowy, gdyż praca ta dawała jej satysfakcję. Wyjaśniła również, że prowadzona działalność gospodarcza nie przynosiła jej spodziewanych dochodów w związku z czym poszukiwała zatrudnienia zapewniającego jej stabilny dochód.

/odwołanie - k. 2/

W dniu 7 lutego 2013 roku odwołanie od powyższej decyzji złożyła A. K., wnosząc o jej uchylenie i rozpoznanie sprawy pod jej nieobecność. Skarżonej decyzji zarzuciła naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwą interpretację art. 83 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez błędne uznanie, że umowa o pracę zawarta z M. S. (1) miała charakter pozorny oraz art. 22 § 1 k.p.

w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez nieprawidłowe uznanie, iż stosunek łączący płatnika składek i ubezpieczoną nie wypełniał wszystkich znamion stosunku pracy. Płatnik składek w uzasadnieniu odwołania wywodził, iż powodem zatrudnienia M. S. (1) było rozwiązanie z końcem września umowy z innym pracownikiem, a ubezpieczona została przyuczona do pracy na powierzonym jej stanowisku

i pracę tę wykonywała pod kierownictwem płatnika składek. Argumentowała, że o ciąży ubezpieczonej dowiedziała się dopiero w momencie przedłożenia zwolnienia lekarskiego. Ostatecznie płatnik składek podniósł, że celem i zamiarem stron umowy było świadczenie pracy za wynagrodzeniem, a umowa była faktycznie realizowana.

/odwołanie – k. 2-5 akt VIII U 472/13/

W odpowiedziach na odwołania z dnia 14 lutego 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o ich oddalenie, przytaczając tożsamą argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ponadto organ rentowy wniósł o łączne rozpoznanie sprawy z odwołania M. S. (1) oraz płatnika składek A. K..

/odpowiedź na odwołanie – k. 3-4, odpowiedź na odwołanie – k. 7-8 akt VIII U 472/13/

Zarządzeniem z dnia 4 marca 2013 roku sprawa z odwołania A. K. prowadzona pod sygnaturą akt VIII U 472/13 została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą z odwołania M. S. (1) prowadzoną pod sygnaturą akt VIII U 471/13.

/zarządzenie - k. 10 akt VIII U 472/13/

Na rozprawie w dniu 21 września 2015 roku pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołań i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/oświadczenia pełnomocnika ZUS : 00:04:11 – płyta CD - k. 176/

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku w dniu 16 listopada 2015 roku pełnomocnik wnioskodawczyni M. S. (1) popierał odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego, wnioskodawczyni A. K. podtrzymała odwołanie.

/oświadczenia pełnomocnika wnioskodawczyni M. S. (1) i wnioskodawczyni A. K.: 00:23:41 – płyta CD - k. 187/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek A. K. od dnia 1 stycznia 1993 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...), główne miejsce wykonywania działalności to Ł. ul. (...). Przedmiotem działalności gospodarczej płatnika składek jest m.in. działalność agencji reklamowych. Pełnomocnikiem przedsiębiorcy jest J. K., który jest uprawniony do zmiany wpisu, wpisu informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, wpisu informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, złożenia wniosku o wykreślenie wpisu w Centralnej Ewidencji i (...) Działalności Gospodarczej oraz prowadzenia spraw za pośrednictwem punktu kontaktowego.

/wpis do Centralnej Ewidencji i (...) Działalności Gospodarczej – k. 11/

ORIENT P. A. K. zatrudniała dotychczas trzech pracowników: od dnia 1 stycznia 2006 roku B. K. na stanowisku starszego specjalisty do spraw marketingu, w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem 800,00 zł brutto; od dnia 1 czerwca 2010 roku K. B. na stanowisku konsultanta do spraw kluczowych klientów, w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem 1.000,00 zł brutto oraz w okresie od dnia 1 czerwca 2010 roku do dnia 19 maja 2012 roku K. K. na stanowisku specjalisty do spraw marketingu, w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem 800,00 zł brutto.

/zestawienie ilości zatrudnionych pracowników, okresów zatrudnienia i wynagrodzenia ORIENT P. A. K. – k. 14, akta osobowe B. K., K. B., K. K. – koperta k. 15/

Firma (...) zajmuje się obsługą innych podmiotów w zakresie reklamy, rozprowadza gadżety reklamowe, odzież reklamową oraz inne materiały promocyjne i poligraficzne. Działalność gospodarcza faktycznie jest prowadzona przez pełnomocnika J. K. – męża A. K..

/zeznania świadka B. K. – k. 76-77, zeznania wnioskodawczyni A. K. – k. 76 w zw. z 00:15:14 – płyta CD k. 187/

Wnioskodawczyni M. S. (1) legitymuje się wykształceniem średnim, z zawodu jest technikiem usług kosmetycznych. Dotychczas była zatrudniona na stanowisku stażysty w dziale sprzedaży od dnia 1 lipca 2007 roku do dnia 30 września 2007 roku, pracownika biurowego od dnia 1 października 2007 roku do dnia 31 stycznia 2009 roku, na stanowisku pomocy manicurzystki i pedicurzystki oraz manicurzystki i pedicurzystki w okresie od dnia 17 lutego 2009 roku do dnia 31 maja 2010 roku. Dodatkowo posiada prawo jazdy kat. B oraz umiejętność obsługi komputera.

/kwestionariusz osobowy k. 1, świadectwo pracy k. 2 – część A akt osobowych w kopercie k. 15, świadectwo pracy – k. 26, świadectwo pracy – k. 28/

M. S. (1) od dnia 29 grudnia 2010 roku prowadziła również pozarolniczą działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej z ojcem P. S. (1) pod firmą (...) PPHU (...) oraz od dnia 18 kwietnia 2012 roku pod firmą „4 Ł.” Sklep (...), główne miejsce wykonywania działalności to Ł., ul. (...), ponadto działalność prowadzona jest w Ł., ul. (...). Przedmiotem działalności gospodarczej ubezpieczonej była m.in. sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek, sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach.

/wpis do Centralnej Ewidencji i (...) Działalności Gospodarczej – k. 83, zeznania świadka M. S. (3): 00:36:53 – płyta CD k. 138, zeznania świadka P. S. (1): 01:05:54 – płyta CD k. 138, zeznania wnioskodawczyni M. S. (1) - k. 73 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187/

Od dnia 18 kwietnia 2011 roku wnioskodawczyni w ramach działalności gospodarczej prowadzonej razem z P. S. (2), na podstawie umowy o świadczenie usług przewozowych zawartej na czas nieokreślony wykonywała czynności kuriera w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

/umowa – k. 17-25/

Wnioskodawczyni w spółce cywilnej (...) PPHU (...), której siedziba mieściła się na ul. (...), zajmowała się pokazywaniem klientom komisu samochodów, jeżdżeniem na jazdy próbne, oraz pozyskiwaniem samochodów do komisu z ogłoszeń zamieszczanych w gazetach. Po otwarciu sklepu zoologicznego M. S. (1) w spółce pojawiała się doraźnie, raz na tydzień przez godzinę do półtorej godziny, w zależności od potrzeby. W prowadzeniu sklepu zoologicznego pomagała jej mama M. S. (3).

/zeznania świadka M. S. (3): 00:36:53 – płyta CD k. 138, zeznania świadka P. S. (1): 01:05:54, 01:13:18 – płyta CD k. 138, zeznania świadka A. S.: 00:09:00 – płyta CD k. 153, zeznania świadka E. P.: 00:27:02 – płyta CD k. 153, zeznania wnioskodawczyni M. S. (1) – k. 73 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187/

W dniu 12 lipca 2012 roku wnioskodawczyni zgłosiła się do lekarza z podejrzeniem ciąży. W dniu 17 sierpnia 2012 roku potwierdzono u ubezpieczonej 10 tydzień ciąży, termin przewidywanego porodu został określony na dzień 4 marca 2013 roku. W karcie ciąży widnieje informacja o ostatniej menstruacji skarżącej w dniu 28 maja 2012 roku.

/dokumentacja medyczna – koperta k. 46, dokumentacja medyczna i karta ciąży – koperta k. 103/

W okresie od dnia 3 sierpnia 2012 roku do dnia 7 sierpnia 2012 roku M. S. (1) przebywała w szpitalu z powodu zagrażającego poronienia, wymiotów i niezgodności serologicznej. Po uzyskaniu poprawy stanu zdrowia wnioskodawczyni została wypisana do domu w stanie ogólnym dobrym z ciążą zachowaną. Udzielono jej 14 dniowego zwolnienia lekarskiego, którego wnioskodawczyni nie przedłożyła w organie rentowym. Stan zdrowia wnioskodawczyni ustabilizował się. Pozostawała ona pod opieką dwóch lekarzy przez cały okres ciąży.

/dokumentacja medyczna – koperta k. 44, dokumentacja medyczna – koperta k. 46, dokumentacja medyczna – koperta k. 103, zeznania świadka A. F.: 00:09:16, 00:12:22

00:20:27, 00:34:24, 00:35:30 – płyta CD k. 138, zeznania wnioskodawczynie M. S. (1) – k. 74 - 75 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187/

Wnioskodawczynie po powzięciu wiadomości, iż spodziewa się dziecka zaczęła szukać pracy, albowiem prowadzone działalności gospodarcze nie przynosiły jej zysku. Ponadto przewidywała rozstanie ze swoim partnerem i chciała zapewnić sobie stabilną sytuację finansową. Z tytułu z tytułu prowadzenia sklepu zoologicznego w okresie od kwietnia do czerwca 2012 roku poniosła stratę w wysokości 10.839,33 zł.

/dochód „4 Ł.” Sklep (...) w okresie sprawozdawczym od kwietnia do czerwca 2012 roku - k. 84-86, zeznania świadka M. S. (3): 00:57:53 – płyta CD k. 138, zeznania świadka P. S. (1): 01:05:54, 01:13:18 – płyta CD k. 138, zeznania świadka A. S.: 00:20:08, 00:23:05 – płyta CD k. 153, zeznania świadka E. P.: 00:27:02, 00:36:51 – płyta CD k. 153, zeznania świadka P. W.: 00:40:53 – płyta CD k. 153, zeznania wnioskodawczynie M. S. (1) – k. 74 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187/

Lekarz prowadzący ciężę ubezpieczonej nie stwierdził po przeprowadzonych badaniach żadnych powikłań, w związku z czym nie wystawił zwolnienia lekarskiego uznając, że M. S. (1) może pracować. Zlecił wnioskodawczynie leki podtrzymujące ciężę tj. progesteron, luteinę.

/zeznania świadka M. K. – k. 118/

B. K. zatrudniona u płatnika składek na stanowisku starszego specjalisty do spraw marketingu poinformowała pracodawcę w miesiącach wakacyjnych 2012 roku, że zamierza rozwiązać umowę o pracę w wrześniu 2012 roku w związku z planowanym rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej. B. K. oprócz stałego wynagrodzenia za pracę otrzymywała również wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 10% od zysku, premia wynosiła średnio od 500,00 - 1.500,00 zł. J. K. poprzez znajomych poszukiwał pracownika, który od września miał przejąć obowiązki B. K..

/zeznania świadka B. K. – k. 76-77, zeznania świadka J. K. – k. 78-79, zeznania wnioskodawczynie A. K. – k. 76 w zw. z 00:15:14 – płyta CD k. 187/

Wnioskodawczynie zgłosiła się w połowie sierpnia 2012 roku bezpośrednio do ORIENT P. na ul. (...) w Ł., gdyż powzięła od swoich znajomych informację, że firma ta poszukuje pracownika. Odbyła dwie rozmowy z J. K. oraz B. K.. Podczas pierwszej rozmowy otrzymała do wglądu katalogi producentów gadżetów reklamowych, na kolejnej rozmowie sprawdzono, jak orientuje się w ofercie firmy. M. S. (1) nie poinformowała w trakcie rozmowy, iż spodziewa się dziecka, gdyż obawiała się, że nie zostanie przyjęta do pracy.

/zeznania świadka B. K. – k. 76-77, zeznania świadka J. K. – k. 78-79, zeznania świadka P. S. (1): 01:05:54, 01:13:18 – płyta CD k. 138, zeznania wnioskodawczynie M. S. (1) – k. 74 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187/

J. K. zdecydował się zatrudnić M. S. (1), gdyż dobrze orientowała się w asortymencie prezentowanym w katalogach, a także z uwagi na posiadane przez nią doświadczenie w handlu i kontakcie z klientami.

/zeznania świadka J. K. – k. 78-79/

Wnioskodawczynie zawarła ze swoją mamą M. S. (3) umowę zlecenia od dnia 1 września 2012 roku, której przedmiotem było prowadzenie sklepu zoologicznego na ul. (...). M. S. (1) płaciła mamie z tego tytułu symboliczne wynagrodzenie w kwocie 300,00 zł.

/zeznania świadka M. S. (3): 00:36:53 – płyta CD k. 138, zeznania wnioskodawczynie M. S. (1) – k. 73, k. 76 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187/

W dniu 1 września 2012 roku A. K. prowadząca firmę pod nazwą ORIENT P., zawarła z Marą S. umowę o pracę na czas określony od dnia 1 września 2012 roku do dnia 31 sierpnia 2013 roku na stanowisku specjalisty marketingu kluczowych klientów, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem w wysokości 2.100,00 zł brutto miesięcznie. Rozpoczęcie pracy ustalono na dzień 3 września 2012 roku. Jako miejsce wykonywania pracy określono teren całego kraju. Ponadto w umowie wskazano, iż praca w zakładzie rozpoczyna się pomiędzy godzinami 9:00 a 10:00, a kończy odpowiednio między godzinami 17:00 a 18:00. Jednocześnie pracodawca poinformował, że tygodniowa norma czasu wynosi 40 godzin, proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy, dobową normą czasu pracy wynosi 8 godzin, wynagrodzenie wypłacane jest w gotówce, ostatniego dnia miesiąca w siedzibie przedsiębiorstwa w Ł., ul. (...) oraz, że nie wypłaca się świadczenia urlopowego.

/umowa o pracę – k. 1 część B akt osobowych w kopercie k. 15/

W dniu 1 września 2012 roku M. S. (1) odbyła szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przeprowadzone przez J. K..

/karta szkolenia wstępnego BHP – k. 2 część B akt osobowych w kopercie k. 15/

Płatnik składek w dniu 7 września 2012 roku dokonał zgłoszenia M. S. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 września 2012 roku.

/kopia zgłoszenia (...) k. 35/

Nie sporządzono pisemnego zakresu obowiązków powierzonych wnioskodawczyni.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni wszystkie zadania wykonywała w siedzibie firmy w Ł. na ul. (...), gdzie mieściło się jej stanowisko pracy w postaci biurka i telefonu. M. S. (1) pracowała w godzinach od 9.00 do 17.00.

/zeznania świadka B. K. – k. 76-77, zeznania świadka J. K. – k. 78-79, zeznania wnioskodawczyni M. S. (1) – k. 75-76 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187/

W pierwszych tygodniach pracy wnioskodawczyni przede wszystkim obserwowała pracę B. K., przyuczała się jak prowadzić rozmowy telefoniczne, rozmowy z klientem, a także zapoznawała się z asortymentem i ofertą z katalogów. Wnioskodawczyni wykonała też kilka samodzielnych telefonów.

/zeznania świadka B. K. – k. 76-77, zeznania świadka J. K. – k. 78-79, zeznania wnioskodawczyni M. S. (1) – k. 75-76 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187/

Z dniem 10 września 2012 roku B. K. wystąpiła o rozwiązanie umowy o pracę z dniem 28 września 2012 roku z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia.

/wypowiedzenie umowy o pracę - akta osobowe B. K. w kopercie k. 15/

Po ustaniu zatrudnienia B. K., wnioskodawczyni zaczęła samodzielnie wykonywać telefony do klientów, których zachęcała do zakupu gadżetów z logiem firmy i starała się umówić na spotkanie. Klientów wybierała za pośrednictwem internetu, książki telefonicznej i (...) Firm, otrzymała również listę stałych klientów. Zdarzało się, że do tego samego klienta dzwoniła parokrotnie. Do żadnego spotkania nie doszło, klienci odmawiali albo przekładali spotkanie ze względu na brak czasu. Wnioskodawczyni korzystała z firmowego numeru telefonu, później przekazano jej telefon komórkowy, z którego korzystała wcześniej B. K.. Pracodawca planował przekazanie wnioskodawczyni samochodu służbowego, celem wyjazdów do klientów.

/zeznania świadka B. K. – k. 76-77, zeznania świadka J. K. –
k. 78-79, zeznania wnioskodawczynie M. S. (1) – k. 75-76 w zw. z 00:04:42, 00:20:49 – płyta CD k.187/

Zgodnie z zaświadczeniem lekarskim z dnia 18 września 2012 roku wnioskodawczynie była zdolna do wykonywania pracy na specjalisty marketingu kluczowych klientów.

/zaświadczenie lekarskie z dn. 18.09.2012 r. - k. 5 część A akt osobowych w kopercie k. 15/

W dniu 11 października 2012 roku M. S. (1) zgłosiła się do lekarza prowadzącego ciążę, na której stwierdzono podstawy wystawienia zwolnienia lekarskiego i zwiększono dawki progesteronu. Oprócz zwolnienia lekarskiego na okres od dnia 11 października 2012 roku do dnia 30 października 2012 roku wystawiono wnioskodawczynie również zaświadczenie do zakładu pracy. Wnioskodawczynie przebywała na zwolnieniu lekarskim do dnia porodu.

/dokumentacja medyczna – koperta k. 44, dokumentacja medyczna – koperta k. 103, zwolnienia lekarskie w aktach pracodawcy – koperta k. 15, zeznania świadka M. K. – k. 118-119/

Wnioskodawczynie miała złe samopoczucie psychiczne z uwagi na problemy z jej partnerem – ojcem dziecka.

/zeznania świadka M. S. (3): 00:48:57 – płyta CD k. 138, zeznania świadka P. S. (1): 01:05:54 – płyta CD k. 138, zeznania świadka A. S.: 00:20:08 – płyta CD k. 153, zeznania świadka E. P.: 00:34:59, 00:36:51 – płyta CD k. 153, zeznania świadka P. W.: 00:45:10 – płyta CD k. 153/

Płatnik składek nie zatrudnił nikogo na zastępstwo za nieobecną wnioskodawczynię, albowiem nie znalazł nikogo odpowiedniego na jej miejsce. Obecnie zatrudnia jednego pracownika K. B., który pracuje poza biurem. Płatnik składek zmienił sposób pozyskiwania klientów i przede wszystkim bierze udział w przetargach na dostarczenie gadżetów reklamowych.

/zeznania świadka J. K. – k. 78-79/

M. S. (1) i P. S. (1) z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej w okresie od kwietnia do grudnia 2012 roku uzyskali przychód w wysokości 4.938,21 zł.

/dochód (...) s.c. M. S. (1), P. S. (1) w okresie sprawozdawczym od kwietnia do grudnia 2012 roku - k. 93-101/

M. S. (1) w dniu (...) urodziła córkę W..

/kopia skróconego odpis aktu urodzenia – k. 160/

Wnioskodawczynie w okresie od dnia 22 lutego 2013 roku korzystała z urlopu macierzyńskiego.

/okoliczność bezsporna/

Umowa o pracę zawarta pomiędzy M. S. (2), a A. K. ustała z upływem czasu, na który była zawarta.

/bezsporne/

Z dniem 31 sierpnia 2013 roku M. S. (1) zaprzestała wykonywania działalności gospodarczej, z dniem 2 września 2013 roku dokonała wykreślenia wpisu z rejestru.

/wpis do Centralnej Ewidencji i (...) Działalności Gospodarczej – k. 83, zeznania wnioskodawczynie - k. 73 w zw. z 00:04:42 – płyta CD k.187

M. S. (1) z tytułu zatrudnienia u płatnika składek zostało wypłacone wynagrodzenie w gotówce za miesiąc wrzesień 2012 roku w wysokości 1530,00 zł netto, za październik 2012 roku w wysokości 1.529,94 zł netto (w tym za okres niezdolności do pracy), w miesiącu listopadzie 2012 roku za okres niezdolności do pracy w wysokości 652,65 zł netto w wysokości 405,97 zł netto. Odbiór wynagrodzenia wszyscy pracownicy kwitowali własnoręcznym podpisem na listach płac.

/listy płac za wrzesień, październik, listopad 2012 roku – koperta k. 15 /

A. K. w 2012 roku z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej osiągnęła dochód w wysokości 27.668,87 zł.

/podatkowa księga przychodów i rozchodów z 2012 roku – k.12, deklaracje PIT – 5 za okres styczeń 2012 rok – luty 2013 rok – koperta k. 15/

Zaskarżoną decyzją z dnia z dnia 11 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że M. S. (1) nie podlega od dnia 1 września 2012 roku ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, jako pracownik u płatnika składek ORIENT P. A. K., albowiem wyniki przeprowadzonej kontroli, zdaniem organu rentowego dowodzą, iż umowa o pracę i zgłoszenie do ubezpieczeń były czynnościami pozornymi dokonanymi jedynie celem uzyskania tytułu do ubezpieczeń i skorzystania ze świadczeń w związku z chorobą i macierzyństwem.

/decyzja - k. 37-38 akt ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów, zeznań świadków B. K. i J. K., pracownika i pełnomocnika płatnika składek, świadków A. F. i M. K. lekarzy prowadzących ciężę wnioskodawczynie, P. S. (1) i M. S. (3) będących rodzicami ubezpieczonej, A. S., siostry ubezpieczonej oraz E. P. i P. W., będących znajomymi ubezpieczonej oraz na podstawie zeznań wnioskodawców M. S. (1) A. K..

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie czy zawarta w dniu 1 września 2012 roku przez A. K.

z M. S. (1) umowa o pracę, nosi cechy pozorności i czy została podpisana jedynie dla uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń

z ubezpieczenia w związku z niezdolnością do pracy, przypadającą w okresie ciąży. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i zeznaniom wnioskodawczyń, w których wskazali na realność zawartej umowy o pracę oraz faktyczne świadczenie pracy przez M. S. (1)

w ramach powyższej umowy.

W ocenie Sądu zeznania świadków w niniejszej sprawie są jasne, logiczne i wzajemnie niesprzeczne. Wersję zdarzeń przedstawioną przez skarżących potwierdzają świadkowie zeznający w tej sprawie, w osobie B. K., która szkoliła wnioskodawczynie do przejęcia jej obowiązków oraz w osobie J. K., który jako pełnomocnik płatnika składek przyjmował skarżącą do pracy i później nadzorował jej pracę, a także pozostali świadkowie, którzy co prawda w większości są osobami z kręgu najbliższej rodziny i znajomymi odwołującej się M. S. (1), jednakże z uwagi na okoliczność tego, że rodzice wnioskodawczynie współpracowali z nią przy prowadzeniu działalności gospodarczej, posiadają oni szczegółową wiedzę, co do spornych okoliczności.

Z zeznań świadków i odwołujących jasno wynika, że wnioskodawczynie – M. S. (2) w spornym okresie wykonywała obowiązki pracownicze w siedzibie płatnika składek, mieszczącej się w Ł. na ul. (...), w którym znajdowało się miejsce jej pracy w postaci biurka i telefonu. Wnioskodawczynie początkowo przyuczała się jak prowadzić rozmowy telefoniczne i rozmowy z klientem pod okiem pracownika, którego miała zająć miejsce, a także zapoznawała się z asortymentem i

ofercą z katalogów. M. S. (1) w swoich zeznaniach wykazała się znajomością treści katalogów, z których czerpała wiedzę o ofercie płatnika składek. Po paru tygodniach ubezpieczona zaczęła samodzielnie wykonywać telefony do klientów, których wybierała z Internetu, książki telefonicznej i (...) Firm, otrzymała również listę stałych klientów i zachęcała do zakupu gadżetów z logiem firmy, starając się umówić na spotkanie. Zeznania świadków i wnioskodawczynie w tym zakresie wzajemnie się uzupełniają i są wiarygodne.

Strona odwołująca się w toku postępowania nie przedstawiła, co prawda żadnej dokumentacji, którą sporządzała wnioskodawczynie, jednakże z zeznań wnioskodawczyń oraz przesłuchanych świadków wynika, że po pierwsze charakter powierzonych ubezpieczonej obowiązków nie wymagał tworzenia żadnych dokumentów, a po drugie wnioskodawczynie M. S. (2) dopiero uczyła się pracy na powierzonym jej stanowisku.

Stanowisko, na jakim została zatrudniona M. S. (1) nie było stanowiskiem nowoutworzonym, płatnik składek zatrudniał wcześniej pracownika z analogicznym zakresem obowiązków – B. K., która poinformowała płatnika składek, iż z uwagi na swoje dalsze plany zawodowe zamierza odejść z pracy. Płatnik składek przez dłuższy okres zatrudniał trzy osoby, zajmujące się rozpowszechnianiem oferty usług przez niego świadczonych. W momencie zatrudnienia odwołującej zatrudniał tylko dwóch pracowników,

z czego jeden zadeklarował chęć rozwiązania umowy o pracę, dlatego w ocenie Sądu sytuacja, w jakiej znalazł się płatnik składek uzasadniała potrzebę zatrudnienia osoby zajmującej się sprzedażą, a więc generującej przychód przedsiębiorstwa, zwłaszcza, że sytuacja finansowa płatnika składek pozwalała mu na zatrudnienie pracownika ze stosunkowo niskim wynagrodzeniem.

Ubezpieczona w momencie jej zatrudnienia wiedziała, że jest w ciąży, jednakże działalność gospodarcza, którą prowadziła od dłuższego czasu, nie przynosiła jej dochodu,

a otwarty ostatnio sklep z artykułami dla zwierząt przynosił wręcz straty. Ponadto z uwagi na problemy w swoim związku spodziewała się, że będzie wychować dziecko sama, dlatego zrozumiałym, zdaniem Sądu było podjęcie przez nią decyzji o poszukiwaniu stałego zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, po pierwsze, aby zapewnić sobie stałe źródło dochodu a po drugie uzyskać ochronę ubezpieczeniową.

Ponadto Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej, że nie zdecydowała się na wyjawienie pracodawcy, iż spodziewa się dziecka, gdyż obawiała się, że zdyskwalifikuje ją to przy staraniach o zatrudnienie. Zeznania jej w tym zakresie znajdują potwierdzenie w zeznaniach B. K. i J. K., którzy potwierdzili, że M. S. (1) nie poinformowała starając się o pracę, że jest w ciąży, o czym pracodawca dowiedział się dopiero w momencie przedłożenia pierwszego zwolnienia lekarskiego.

Wnioskodawczynie miała co prawda w pierwszych miesiącach problemy zdrowotne w związku z ciążą i otrzymała 14 - dniowe zwolnienie lekarskie po pobycie w szpitalu, co miało miejsce jeszcze przed zawarciem kwestionowanej umowy o pracę, jednakże lekarz prowadzący jej ciążę nie widział podstaw do wystawienia zaświadczenia o niezdolności do pracy, drugi z lekarzy pod którego opieką pozostawała wnioskodawczynie stwierdził zaś, że po pobycie w szpitalu stan zdrowia M. S. (1) ustabilizował się. Sąd pominął tym samym dowód z zeznań świadka M. M., będącego lekarzem, który udzielił wnioskodawczynie doraźnej pomocy, w trakcie nieobecności jej lekarza prowadzącego i skierował ją do szpitala. Świadek ten co prawda zeznał, że w jego ocenie wnioskodawczynie powinna przez cały okres ciąży być na zwolnieniu, jednakże wnioskodawczynie była u tego lekarza tylko na dwóch wizytach, a jego zeznania w tym zakresie są sprzeczne z zeznaniami dwóch lekarzy, pod których stałą opieką znajdowała się M. S. (1). Nadto przyznał, że w momencie wypisania wnioskodawczynie ze szpitala jej stan był dobry i nie było zagrożenia poronieniem. Istotne jest także, że skarżąca legitymowała się zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy.

W ocenie Sądu analiza zestawienia przychodów, kosztów i dochodów uzyskiwanych przez płatnika składek w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku pozwala na stwierdzenie, że płatnika składek stać było na zatrudnienie pracownika z uposażeniem miesięcznym w kwocie 2.100,00 zł brutto, co stanowi kwotę nie wiele wyższą od obowiązującej płacy minimalnej.

Nadto zeznania świadków i zeznania odwołującej świadczą o tym, że pracodawca kierował pracą wnioskodawczynie, w szczególności wskazywał na konkretne bieżące zadania do realizacji, których wykonanie następnie kontrolował.

Pracodawca sprawował nadzór nad skarżącą za pośrednictwem swojego pracownika, zlecając mu przygotowanie jej do samodzielnego wykonywania powierzonych obowiązków. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze odwołuje się do staranności, a nie rezultatu. Ponadto z zeznań wyżej wymienionych osób, a także dokumentacji osobowej wynika, że wnioskodawczyni pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy i w stałych godzinach.

Wskazać również należy, że ubezpieczona M. S. (1) była osobą aktywną zawodowo. Pracowała wcześniej na stanowisku stażysty w dziale sprzedaży, pracownika biurowego, przez krótki okres wykonywała również pracę w wyuczonym zawodzie świadcząc usługi kosmetyczne. Wnioskodawczyni prowadziła także własną działalność gospodarczą, pozyskiwała klientów do komisju samochodowego i prowadziła sklep, a zatem miała doświadczenie niezbędne do wykonywania obowiązków powierzonych jej przez płatnika składek.

W ocenie Sądu również wybór formy zatrudnienia M. S. (1) był odpowiednio umotywowany, płatnik składek zeznał, że nigdy nie zatrudniał pracowników na okresy próbne, zawierając umowy na czas określony, co znajduje potwierdzenie w dokumentacji osobowej pozostałych pracowników płatnika składek.

Ostatecznie wskazać należy, że pracodawca nie zatrudnił, co prawda nikogo na zastępstwo po wystąpieniu u wnioskodawczyni długotrwałej niezdolności do pracy, jednakże wyjaśnił, że zmienił sposób pozyskiwania klientów i obecnie startuje w przetargach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania M. S. (1) i A. K. w świetle zgromadzonego materiału dowodowego zasługują na uwzględnienie i powodują zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt.1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego. Natomiast prawo do zasiłku chorobowego od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego przysługuje ubezpieczonym obowiązkowo, którzy mają wcześniejszy co najmniej 10-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego (ust. 3 pkt 3).

Z kolei zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 pkt 1 analizowanej ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego A. K. zawarła z M. S. (1) w dniu 1 września 2012 roku umowę o pracę, która stanowiła podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, że M. S. (1) podlega ubezpieczeniom. Ważność tej umowy została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem sporna umowa o pracę nie została zawarta dla pozorów, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c.

O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Zgodnie z treścią art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi

a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających

z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego

i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane, jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym to Sąd Najwyższy stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Nadto nadmienić należy, iż w niniejszej sprawie to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli, a więc, że nie miały zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych, gdyż pracownik nie podjął wykonywania pracy, a pracodawca świadczenia tego nie przyjmował. Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/2006, LEX nr 328015).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że M. S. (1) pracę podjęła i ją świadczyła, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie. M. S. (1) wykonywała w spornym okresie pracę u płatnika składek. Początkowo przyuczała się jak prowadzić rozmowy telefoniczne i rozmowy z klientem pod nadzorem pracownika, którego miejsce miała zająć, a także zapoznawała się z asortymentem i ofertą z katalogów. Natomiast po upływie okresu przeszkolenia ubezpieczona zaczęła samodzielnie wykonywać telefony do klientów, których wybierała za pomocą internetu, książki telefonicznej i (...) Firm, otrzymała również listę stałych klientów i zachęcała do zakupu gadżetów z logiem firmy, starając się umówić na spotkanie. Po odejściu ubezpieczonej na zwolnienie lekarskie pracodawca zmienił sposób pozyskiwania klientów poprzez uczestnictwo w przetargach i zrezygnował z zatrudniania osób zajmujących się sprzedażą bezpośrednią.

W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem wnioskodawczyni. Nieuzasadniony jest zatem zarzut organu rentowego, iż wnioskodawczyni nie mogła stanowić stosownego wsparcia i odciążenia płatnika z uwagi na brak doświadczenia w handlu. Wnioskodawczyni posiadała doświadczenie w sprzedaży, albowiem odbyła staż na stanowisku pracownika w dziale sprzedaży, nadto w trakcie prowadzenia spółki cywilnej z ojcem zajmowała się pozyskiwaniem klientów do komisju samochodów, a także

prowadziła sklep, dlatego w ocenie Sądu powierzony wnioskodawczyni zakres obowiązków mieścił się w zakresie jej wcześniejszych doświadczeń zawodowych. Ponadto M. S. (1) była aktywna zawodowo i miała podstawy do podjęcia zatrudnienia w sytuacji, gdy prowadzona przez nią działalność nie przynosiła dochodu. Znaczącym jest również, że wnioskodawczyni mogła przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i tym samym nabyć prawo do świadczeń w związku z chorobą i macierzyństwem, dlatego nie można przyjąć, iż zawarcie kwestionowanej umowy o pracę miało jedynie na celu objęcie ochroną ubezpieczeniową.

Jednocześnie ustalone okoliczności faktyczne sprawy uprawniają Sąd do oceny wynagrodzenia określonego w zawartej umowie o pracę. Zgodnie z art. 78 k.p. wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Otrzymywana przez skarżącą kwota wynagrodzenia 2.100,00 zł brutto, biorąc pod uwagę zakres wykonywanych czynności, a także posiadane przez nią doświadczenie, nie może być uznana za wygórowaną. Płatnika składek było stać na zatrudnienie pracownika z takim wynagrodzeniem. Kwota ta nie obiegała też znacząco od wynagrodzeń pozostałych pracowników, a nawet była niższa biorąc pod uwagę, że otrzymywali oni również wynagrodzenie prowizyjne od wypracowanego zysku, którego nie przyznano skarżącej.

W toku postępowania ustalono, że wnioskodawczyni w momencie zawarcia umowy o pracę, wiedziała, że jest w ciąży. Jednakże lekarz prowadzący ciążę nie widział przeciwwskazań do podjęcia przez nią tego rodzaju pracy, a nadto wnioskodawczyni otrzymała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy. W ocenie Sądu z samego faktu, że wnioskodawczyni uzyskała to zaświadczenie dopiero po podjęciu zatrudnienia u płatnika składek, nie można wywodzić, że tej pracy nie wykonywała. Tym bardziej, że postępowanie dowodowe wykazało, że świadczyła pracę na warunkach określonych w umowie.

Sąd Okręgowy pragnie z całą mocą podkreślić, że z samego faktu zawarcia umowy o pracę przez kobietę w ciąży ani z tego, że w stosunkowo niedługim czasie od zawarcia takiej umowy pracownik zaczyna korzystać ze zwolnień lekarskich nie można wywodzić pozorności takiej umowy. Pozorność powinna być wykazana przez organ rentowy stosownymi dowodami i nie może opierać się jedynie na przypuszczeniach. Ponadto wskazać należy, że nie jest objęte zakazem prawnym zawieranie umów o pracę w celu osiągnięcia skutku w postaci objęcia pracownika ubezpieczeniem społecznym, ani też skutek w postaci objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym nie jest zakazany przez prawo, ale właśnie odwrotnie – następstwem skutkiem rzeczywistego podjęcia pracy w ramach stosunku pracy jest nakaz obowiązkowego ubezpieczenia pracownika co wprost wynika z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 6 ust.1 pkt 1, art. 12 ust.1, art. 13 pkt 1 ustawy systemowej).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 lutego 2006 roku, w sprawie III UK 156/05, Lex 272549, stwierdził, że samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem. W teorii prawa cywilnego uznaje się, że czynnością prawną podjętą w celu obejścia ustawy jest czynność, wprawdzie nieobjęta zakazem prawnym, ale przedsięwzięta w celu osiągnięcia skutku zakazanego przez prawo.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 listopada 2004 roku (sygn. akt I PK 42/04, OSNP 2005, nr 14, poz. 209) stwierdził, że „czynności mające na celu obejście ustawy (in freudem legis) zawierają jedynie pozór zgodności z ustawą. Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, która z punktu widzenia formalnego (pozornie) nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. Chodzi tu zatem o wywołanie skutku sprzecznego z prawem” (podobnie również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005, nr 15, poz. 235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05).

Zawierając umowy o pracę strony kierują się różnymi motywami indywidualnymi, które należy odróżnić od causa czynności prawnej (typowego celu czynności prawnej). Między innymi, jak wskazał Sąd Najwyższy, zawarcie umowy o pracę, choćby zmierzało do uzyskania kredytu bankowego, nie jest obejściem ustawy (zob. powołany wyżej wyrok z 25 listopada 2004 roku, I PK 42/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05). Podobnie takiego zarzutu nie można postawić umowie o pracę nienaruszającej art. 22 k.p., nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (zob. powołany wyżej wyrok z 25 listopada 2004 roku, I PK 42/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05). W szczególności trudno uznać, że dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania takiej ochrony jest sprzeczne z prawem. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia (wyrok Sadu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05).

Podkreślić należy ponownie, że najistotniejsze na gruncie niniejszej sprawy jest to, że skarżąca faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek po podpisaniu umowy o pracę, a pracodawca przyjmował od wnioskodawczynie świadczoną na jego rzecz przez odwołującą pracę i wypłacał jej za to umówione wynagrodzenie.

Wskazać także trzeba, że odwołujący wykazali, iż praca była przez odwołującą się M. S. (1) świadczona na warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. tj. w warunkach podporządkowania pracodawcy, albowiem jak wykazano pracodawca kierował pracą wnioskodawczynie wskazywał, bowiem na konkretne bieżące zadania do realizacji i kontrolował prawidłowość wykonania zleconych czynności.

Na mocy art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i przebiegu ubezpieczeń, a zatem ma prawo do kwestionowania podstaw ubezpieczenia w tym umów o pracę, jako że rodzą one skutki w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

Jednak w takiej sytuacji to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78, w którym stwierdził, iż na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego umowa o pracę miała charakter pozorny, czy była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie tylko potwierdził fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy na rzecz płatnika, ale wykluczył pozorny charakter zatrudnienia.

Uwzględniając poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, należy uznać, że w sytuacji gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. choroby, ciąży), nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że M. S. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 września 2012 roku jako pracownik u płatnika składek O. P. A. K..

Na podstawie art. 98 § 1 kpc w związku z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013 r., poz. 461 z późn. zm.) Sąd w pkt 2 wyroku zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz wnioskodawczynie M. S. (2) kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wypożyczając akta rentowe.

14.12.2015r.